

گفت‌وگو با سازان بیان، نویسنده و کارگردان نمایش «آبی مایل به صورتی» هویت جنسی در جامعه جنسیت‌زده

۱۴ نه آبی و نه صورتی «آبی مایل به صورتی» نام نمایش جدید سازان بیان است که این سال‌ها دغدغه‌های اجتماعی‌اش را رها نکرده است و همواره روی حفره‌هایی در جامعه دست گذاشته که مسئولان کوشیده‌اند یا حاشایشان کنند یا پنهان...

معاون جدید هنری با اشاره به ضعف توامان وزارت فرهنگ و خانه‌ها و انجمن‌های هنری قبول کنیم خروجی قابل قبولی نداشته‌ایم

۱۴ نخستین نشست شورای عالی خانه هنرمندان ایران با حضور اعضا و محمدمجتبی حسینی، معاون جدید هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی روز گذشته در محل این خانه برگزار شد. در ابتدای این نشست ابراهیم حقیقی، رئیس شورای عالی خانه هنرمندان...

یادداشت

درباره تئاتر «خودکار بیکار»

روایت یک کشمکش

نسرتین ستوده

«خودکار بیکار»، داستان کشمکش طاق‌فرسای اقلیتی در جامعه است که به آنها «ترنس» یا «ترانجسی» می‌گویند. تئاتر «خودکار بیکار» ساخته سامان ارسطو بیان شجاعانه یکی از تابوهایی است که جامعه برای حفظ آرامش‌اش با سکوت از کنار آن رد می‌شود. داستان کشمکش «جسم مردانه» با «روح زنانه» یا بالعکس. داستانی که گاه فرد یا اطرافیان را تا سرحد خودکشی کشانده است. داستانی که «انسانی» را در برابر «انسانی» دیگر قرار نمی‌دهد. بلکه انسان را با طبقه‌بندی‌هایش تعریف می‌کند. «زن» در برابر «مرد» و در جایی دیگر بنا به موقعیت زمانی و مکانی آن، تعریفی دیگر از انسان ارائه می‌دهد: نژاد... مذهب... جنسیت... رنگ پوست... نمایش با جدال نفسگیر فرزانة ارسطو با ماموری آغاز می‌شود که می‌خواهد بر تن او لباسی زنانه بپوشاند و او از این لباس می‌گریزد. گریزی ناگزیر از تقدیری که می‌خواهد خود را بر او تحمیل کند و او شجاعانه از آن می‌گریزد تا سامان را از دل کشمکشش نفسگیر بدنیبا آورد.

و او موفق می‌شود... او سامان را از کشمکش جسم فرزانة بدنیبا آورد و اکنون نه تنها از زندگی‌اش خرسند و راضی است بلکه تماشاگر تلاش او برای به صحنه کشاندن آنانی که هنوز در حال جدال با این مشکل‌اند، تحسین تماشاگر را برمی‌انگیزد. او که ۹

سال پیش عمل جراحی کرده است، دیالوگ‌هایی را به خاطر دارد که با ماموران مربوطه برای صدور مجوز داشته است. دیالوگ‌هایی طلق‌فرسا و تحقیرآمیز... و دست آخر نتیجه‌ای که با چنان رنجی همراه است که بای‌نتیجه بودن تفاوت چندانی ندارد. ارسطو در صحنه‌ای از نمایش از چند تن از ترنس‌ها خواست، به صحنه نمایش بیایند تا دیگران سوالاتشان را مطرح کنند. تلاش او برای ترسیم رنج‌های خود و دیگران جز تحسین شهماخت و صداقتش، چیزی را بر نمی‌انگیزد. ترانجسی‌ها که دارای هویت جنسی متناقضی هستند، با مان‌زدگی می‌کنند. آنها ممکن است برادر، خواهر یا فرزند ما باشند. اما پیش از همه اینها آنها شهروندانی با حقوق برابر با بقیه هستند. برخلاف تصور برخی این ویژگی یک انحراف، بیماری یا واژه‌هایی از این دست نیست؛ این شکلی از زندگی است.

اما قانون ما قانون مدنی ایران که ۹۰ سال پیش به تصویب رسیده است، تنها در ماده ۳۹۳ در تعیین سهم‌الارث، از افراد ترانجسی با عنوان وارث «خنثی» یاد کرده است و ماده ۱۹ قانون حمایت از خانواده نیز خواسته «تغییر جنسیت» را در صلاحیت دادگاه خانواده دانسته است. هر چند اصلاح قوانین در این خصوص و ذکر جزئیات در قوانین مربوطه به حل مشکلات این اقلیت در جامعه کمک می‌کند، مع‌هذا تغییر نگاه عمومی چیزی است که اولین نیاز این اقلیت، ارتشکلی می‌دهد. به یاد داشته باشیم «حقوق بشر»، «حقوق اقلیت‌ها» را نیز به خاطر دارد و به خاطر همگان می‌آورد.

خبر روز

بزرگداشت محمدرضا لطفی در نیاوران

اعضای گروه‌ها چاووش، عارف و شیدا و بسیاری اهالی موسیقی در هفتاد و یکمین سالروز تولد محمدرضا لطفی در فرهنگسرای نیاوران گرد هم خواهند آمد تا یاد لطفی را گرامی بدارند. هفتاد و یکمین سالروز تولد محمدرضا لطفی با حضور جمعی از اهالی موسیقی و اعضای گروه‌های چاووش، عارف و شیدا جمعه ۱۵ دی ماه از ساعت ۱۹ در فرهنگسرای نیاوران برگزار می‌شود. این آفرینش‌های هنری نیاوران و با مشارکت مکتب‌خانه میرزا عبدالله برگزار می‌شود. در برنامه قرار است تعدادی از اهالی موسیقی در خصوص ابعاد هنری و شخصیتی محمدرضا لطفی سخن بگویند و در ادامه به یاد او قطعاتی را برای حضار بنوازند.

وزیر فرهنگ در آیین تودیع و معارفه مدیر عامل ایرنا مطرح کرد

امنیت صرفا موشک نیست

مرجعیت رسانه‌های داخلی یعنی امنیت ملی

۱۳

سخنگوی کمیسیون فرهنگی مجلس پس از دیدار با مدیران جشنواره فیلم فجر:

«بساط» فرش قرمز برچیده شد!

شکوه مقیمی

روزنامه نگار

«فرش قرمز جلوی پای کسی پهن کردن» از کنایات و ضرب‌المثل‌های ایرانی است، به معنای احترام گذاشتن به کسی. اما وقتی در دنیای فرش قرمزی پهن کردن با انتقادات و مخالفت‌های بسیاری مواجه شد که نتیجه‌اش صحبت‌های روز گذشته احد ازادی‌خواه (سخنگوی کمیسیون فرهنگی مجلس) درباره نتیجه جلسه مسئولان سی‌وششمین جشنواره فیلم فجر و سازمان سینمایی با این کمیسیون بود: «بساط فرش قرمز که در دوره‌های قبل حواشی به همراه داشت و جنجال آفرین بود، در این دوره از جشنواره برچیده شده است». ادبیات نماینده مردم ملایر در مجلس شورای اسلامی نه در شأن سینماست و نه جشنواره ملی فجر. «برچیده شدن بساط» اصطلاحی است با بار منفی؛ گویی سخنگوی کمیسیون فرهنگی فرش قرمز را که دبیران اسبق جشنواره آن را تدارک دیده بود، امری خلاف و غیرقانونی دانسته که حالا با صلاحدید مسئولان ریخته‌کن شده و سینماگران در سال‌هایی که فرش قرمز برایشان پهن شده بوده با قدم گذاشتن بر آن خطا کرده‌اند.

فرش قرمز در این سال‌ها، هم مواققاتی داشته است و هم مخالفانی. عده‌ای آن را تقلید از غرب دانسته و عده‌ای دیگر، با توجه به قدمت

حرفه فرش‌بافی در ایران، سنتی دیرینه دانسته‌اند. در سی و چهارمین دوره جشنواره فجر برخی از هنرمندان حاضر نشدند بر فرش قرمز حاضر شوند؛ پرویز پرستویی آن را خلاف فرهنگ ایرانی دانست و معتقد بود بهتر است سادگی و مهربانی دهه ۶۰ و ۷۰ جایگزین این تجمل‌گرایی شود. ابراهیم حاتمی‌کیا نیز قدم گذاشتن بر این فرش را برای خودش حرام خواند و از حضور در این فضا احساس خجالت کرد. رضا کیانیان نیز با طعنه به جماعت پهنه‌جو که دنبال هر فرصتی برای چوب‌لای چرخ دولت گذاشتن هستند، از مسئولان سینمایی خواسته بود به این بازی‌ها تن دهند و بر تصمیم خود ایستادگی کنند. اما دلیل حضور نیافتن مانی حقیقی روی فرش قرمز کمی متفاوت بود؛ حقیقی، فرش قرمز را دل‌انگیز دانست اما با شیوه برگزاری آن در ایران مخالفت کرد. او دلیل اصلی‌اش را معماری نامناسب برج میلاد دانسته بود که اجازه نمی‌دهد مسئولان جشنواره به پیشواز هنرمندان بیایند و همین امر فرش قرمز را به سیرکی بدل می‌کند که حقیقی در آن پا نگذاشت. این اهدای حقیقی در حالی بود که بهروز غریب‌پور، دبیر جشنواره دو دوره پیشین، سال گذشته پیش از آغاز جشنواره، در گفت‌وگویی با ایرنا گفته بود: «فرش قرمز در سال گذشته به اندازه ۶۰ متر در یک تونلی بیرون از فضای کاخ جشنواره قرار داشت که با موسیقی همراه بود و بنده به پیشواز میهمانان می‌رفتم ولی امسال مطلقاً فرش قرمز

نداریم. اینکه عده‌ای از روی موکتی قرمز رد می‌شوند به معنای فرش قرمز نیست. صدای کفش میهمانان که به سمت استیج حرکت می‌کردند، باعث ایجاد سر و صدا می‌شد و این موکت برای جلوگیری از آن صدا پهن شده است». اسفا فرغ از همه این حواشی، یکی از دلایلی که می‌تواند موجب تصمیم‌رادی‌بال مسئولان درباره فرش قرمز شده باشد، مسئله لباس هنرمندانی است که روی فرش قرمز حاضر می‌شوند؛ لباس‌هایی که از منظر عده‌ای چنان نامتعرف و غیررسمی بودند که در مراسم‌های کشورهای اروپایی هم دیده نمی‌شود. دبیران جشنواره‌ها در این سال‌ها از هنرمندان درخواست داشتند تا با لباس‌های رسمی در مراسم فرش قرمز حاضر شوند تا بابی هم برای صنعت و حرفه طراحی لباس گشوده شود اما انتشار خبر لغو شدن این مراسم، به معنای نتیجه نداشتن درخواست آنها بود. اما آیا بهتر نیست به جای پاک کردن صورت مسئله دنبال راه حل بود؟ دلیل به نتیجه نرسیدن درخواست مسئولان چیست؟ اگر قرار است جشنواره فجر، مانند آداب و رسمومی که در سراسر دنیا رایج است فرش قرمز نگذارد، چرا شورای فرهنگی دبیران جشنواره در طی این سی‌وشش‌سال خلاقیتی برای برگزاری آن خرج نکرده‌اند؟ آیا بهتر نیست مسئولان دولتی و حکومتی در ادبیاتی که برای تعامل با هنرمندان استفاده می‌کنند تجدیدنظر کنند؟

در حالی که محسن امیربوسفتی، کمتر از چهار ساعت مانده به اعلام فیلم‌های راه‌یافته به «سودای سیمرغ» از حضور در جشنواره انصراف داد، درخشنده درباره اینکه آیا «اشغال‌های دوست‌داشتنی» را برای هیأت انتخاب نمایش دادند یا خیر، گفت: من این فیلم را نندم البته من دوست داشتم این فیلم را ببینم اما به ما اعلام شد که سازندگان فیلم از حضور در جشنواره فیلم فجر انصراف دادند. سؤال اینجاست که آیا داوران تا چند ساعت قبل از اعلام اسامی هنوز مشغول داوری بوده‌اند که این انصراف دقیقه‌نودی اجازه بازبینی فیلم را نداده است یا عوامل تکراری مانع اکران فیلم برای هیأت انتخاب شده است؟

فرهنگ

وزیر فرهنگ در آیین تودیع و معارفه مدیر عامل ایرنا مطرح کرد امنیت صرفا موشک نیست مرجعیت رسانه‌های داخلی یعنی امنیت ملی

مراسم تودیع و معارفه مدیرعامل خبرگزاری جمهوری اسلامی، روز گذشته به فرصتی تبدیل شد تا وزیر فرهنگ، از پایان دوره رسانه‌های یک‌طرفه سخن بگوید و از تأثیر مرجعیت داخلی رسانه‌ها به عنوان رکنی مهم از امنیت ملی یاد کند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مراسم، گفت: امروز دوره رسانه‌های یک‌طرفه به پایان رسیده است و رسانه‌ها در خط ارتباطی باید به صورت دوطرفه به گفت‌وگو بپردازند.

صالحی با اشاره به اینکه در کشور دو مجموعه خبری صداوسیما و خبرگزاری ایرنا از نظر قانونی به عنوان رسانه‌های ملی محسوب می‌شوند، ادامه داد: ایرنا هم از نظر تاریخی و قدمت و هم از نظر رسدیت با مجموعه خبری دیگری مشابه ندارد. از لحاظ گستره فعالیت داخلی و خارجی، تنوع تحلیلی و نظرسنجی، آموزش، تنوع در خروجی و محصول و تنوع زبان نیز با سازمان خبری دیگری قابل قیاس نیست.

وی افزود: فعالیت‌های ایرنا علاوه بر گستره، در صداوسیما و خبرگزاری ایرنا از نظر قانونی به عنوان رسانه‌های ملی محسوب می‌شوند، اما ادامه داد: ایرنا هم از نظر تاریخی و قدمت و هم از نظر رسدیت با مجموعه خبری دیگری مشابه ندارد. از لحاظ گستره فعالیت داخلی و خارجی، تنوع تحلیلی و نظرسنجی، آموزش، تنوع در خروجی و محصول و تنوع زبان نیز با سازمان خبری دیگری قابل قیاس نیست.

وی افزود: فعالیت‌های ایرنا علاوه بر گستره، در صداوسیما و خبرگزاری ایرنا از نظر قانونی به عنوان رسانه‌های ملی محسوب می‌شوند، اما ادامه داد: ایرنا هم از نظر تاریخی و قدمت و هم از نظر رسدیت با مجموعه خبری دیگری مشابه ندارد. از لحاظ گستره فعالیت داخلی و خارجی، تنوع تحلیلی و نظرسنجی، آموزش، تنوع در خروجی و محصول و تنوع زبان نیز با سازمان خبری دیگری قابل قیاس نیست.

وی افزود: ما در حال حاضر در جهان پرقابلیت رسانه زندگی می‌کنیم. زمانی صداوسیما و خبرگزاری ایرنا به عنوان رسانه‌های کشور و تکررسانه بودند، اما امروز با توجه به این فضای پرقابلیت، مرجعیت رسانه‌های ملی در معرض خطر قرار گرفته است. دیگران برای ما رسانه ساخته‌اند و مرجعیت یافته‌اند که این امر برای امنیت کشور خطر محسوب می‌شود.

صالحی در عین حال تصریح کرد: امنیت صرفا برتاب موشک نیست، مرجعیت داخلی رسانه‌ای و اعتماد ملی به رسانه‌های داخلی نیز به عنوان امنیت ملی محسوب می‌شود. بخشی از امنیت نرم این است که رسانه‌ها مورد اعتماد جامعه باشند. بنابراین ایرنا هم برای اینکه سهم مصرف خود را بالا ببرد باید به اعتمادسازی و تقویت دیپلماسی رسانه‌ای توجه داشته باشد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت دوازدهم ادامه داد: ما در جهان و منطقه پرخطر و پر تهدید زندگی

خبر آخر

در گذشت «علیرضا تلپانی» از دبیران خبر ایسنا

علیرضا تلپانی از دبیران خبر خبرگزاری دانشجویان ایران به دلیل ایست قلبی در گذشت. تلپانی از همکاران قدیمی ایسنا بود و دبیری سرویس‌های «میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری» و «دین و اندیشه» این خبرگزاری را بر عهده داشت. دبیری بخش ترجمه گروه فرهنگی-هنری و مترجمی گروه‌های خبری ورزشی، فرهنگی-هنری و جامعه اطلاعاتی خبرگزاری دانشجویان ایران نیز از سابقه فعالیت‌های خبری او در این مجموعه بوده است.

تولد «نشر نودا» با رویکرد ادبیات نمایشی

نشر نودا به شماره مجوز ۱۳۴۸۰ توسط تعدادی از مدرسان، پژوهشگران، مترجمان و فعالان حوزه ادبیات نمایشی با مدیریت رضا کریمی‌زاده تاسیس شد. به گزارش روابط عمومی نشر نودا، این نشر به تازگی و با رویکرد فعالیت در حوزه‌های ادبیات نمایشی، تئاتر و سینما، اولین کتابش را با نام «شوایک، سرباز سادهدل» نوشته حمیدرضا نعیمی منتشر کرده است.